

Arkitektur og tilgængelighed kan forenes

Ifølge Danske Handicaporganisationer (DH) er fysisk tilgængelighed en udfordring i mange byggerier – både i private hjem og i offentlige institutioner som retsbygninger, biblioteker og museer.

Museum Østjylland i Grenå har indrettet en fredet bygning efter et ønske om fysisk tilgængelighed med løsninger, der har respekt for både bruger og arkitektur.

Fysisk tilgængelighed er en udfordring i mange byggerier på trods af en klar lovgivning på området. Det mener DH.

“Fysisk tilgængelighed er essentielt for, at vi kan inkludere mennesker med handicap. Vi oplever, at tilgængelighed især er et problem i ældre bygninger. Lovgivningen prøver at fremtidssikre byggeriet. Men vi slæber stadig rundt på mange gamle bygninger, som ikke er tilgængelige og ikke bliver det lige med det samme,” siger Thorkild Olesen, formand for DH, og fortsætter:

“Vi har udmærkede regler på området, men vi savner, at der bliver fulgt ordentligt op på, om bygningsreglementet bliver overholdt på tilgængelighedsområdet. Vi oplever, at det kniber for kommunerne at føre tilsyn med tilgængeligheden, og at de giver dispensation for det regelsæt, der skal fremtidssikre bygningerne i forhold til tilgængelighed.”

Gennem dialog forsøger DH at bygge bro til byggebranchen og adressere, hvorfor tilgængelighed har så stor betydning.

“Jeg holdt for nylig oplæg for nogle af vores kommende arkitekter på Kunstakademiets Arkitektskole om, hvad tilgængelighed i byggeri betyder for at inkludere en stor gruppe af mennesker i Danmark. De havde mange spørgsmål, og det resulterede i en god faglig diskussion. Det er vigtigt, at byggeriets parter får øjnene op for, hvad tilgængelighed betyder i praksis”, siger Thorkild Olesen og tilføjer:

“Manglende tilgængelighed forhindrer mennesker med handicap i at have et socialt og aktivt liv. Mange føler sig ensomme på grund af deres handicap. Derfor kan god tilgængelighed åbne døre og give mennesker med handicap mulighed for et værdigt og aktivt liv.”

Arkitekt: Pladsmangel i gamle bygninger sætter rammerne for tilgængelighed

H+ARKITEKTER er en af de aktører i byggebranchen, der ofte varetager renoveringer af ældre bygninger, hvor tilgængelighed er i fokus under hele processen.

“Vi oplever et stigende fokus på tilgængelighed blandt vores kunder og i branchen. Vi står med den udfordring, at der i ældre bygninger tit er store niveauforskelle mellem gadeplan og bygninger og også niveauforskelle inde i bygningen. Der er sjældent meget plads til at lave tilgængeligheds løsninger. Som arkitekter må vi være kreative og se muligheder frem for udfordringer,” forklarer Jesper Wegener, arkitekt og partner i H+ARKITEKTER, og tilføjer:

“Vi har fokus på at lave tilgængeligheds løsninger, så det virker som en naturlig del af bygningens interiør. Det er vigtigt for brugerne af bygningen, så det føles værdigt, når de gør brug af tilgængeligheds løsningerne.”

H+ARKITEKTER varetog ombygningen af Københavns Byret, hvor to funktioner skulle lægges sammen både organisatorisk og fysisk. Netop pladsproblemer og store niveauforskelle satte rammerne for ombygningen og tilgængeligheds løsninger.

“Vi skulle både have en trappe og en lift, men der var ikke plads til begge dele. Vi fandt en løsning, som fungerer som begge dele. En Flexstep, hvor trappen laves om til en lift, når brugeren aktiverer funktionen. FlexStep'en er tilpasset det øvrige interiør med bl.a. trælistes i den farve, vi ønskede. Tilgængeligheds løsningen fik derfor samme høje kvalitetsniveau som resten af det arbejde, vi havde lavet,” siger Jesper Wegener.

Tilgængelighedsløsning integreret med arkitekturen i fredet bygning

Museum Østjyllands afdeling i Grenaa findes i en fredet fleretagers købmandsgård fra starten af 1700-tallet. Trods fredede rammer har det været en målsætning at skabe Danmarks mest tilgængelige museum.

"Mere end 10 procent af danskerne har funktionsnedsættelser, og for dem kan det være svært at komme på museum. Vores udstillinger formidler vores kulturarv, og vi ønsker at have nogle rammer, der gør vores udstillinger tilgængelige for alle. Da vi bor i en fredet bygning, har vores målsætning været en udfordring, men det er alligevel lykkedes at skabe et tilgængeligt museum med respekt for de gamle bygninger," fortæller museumschef ved Museum Østjylland, Jørgen Smidt-Jensen.

Hos nogle af Museum Østjyllands besøgende har en af museets tilgængelighedsløsninger, FlexStep, vakt stor begejstring. Det skyldes, at den er integreret i bygningens øvrige arkitektur og ikke syner af at være et hjælpemiddel for mennesker med funktionsnedsættelse.

"Museets tilgængelighed betyder, at vi kan få en oplevelse på lige fod med andre. Ved en af etageovergangene er der installeret en FlexStep, som er en trappe, der kan laves om til en lift ved behov. Det er en smuk, diskret løsning, der tager hensyn til bygningens originale stil, og som både kørestolsbrugere og gående kan bruge," forklarer Vibeke Pagh, der er kørestolsbruger.

Sammen med Jack Mikkelsen har hun etableret hjemmesiden kombot.dk med tilhørende Facebook-side, og de to arbejder desuden på at få en blog op at stå. Jack Mikkelsen er også kørestolsbruger, og sammen rejser de rundt i Danmark og anmelder tilgængelighed på fx museer, restauranter, biografer og hoteller.

"Når tilgængelighedsløsninger integreres med det øvrige interiør, føler man sig mere velkommen. Som kørestolsbrugere bliver vi også ærgerlige, hvis tilgængelighedsløsninger er grimme og bastante og ikke tager hensyn til den originale arkitektur. Mulighederne findes for at gøre bygninger tilgængelige uden at gå på kompromis med arkitekturen," siger Jack Mikkelsen. Hans test af FlexStep er blevet filmet af Vibeke og lagt på Kom Blots Facebook-side.

Tilgængelighed i private hjem

Niveauforskelle i bygninger kan også blive en udfordring i private hjem af ældre dato. Det måtte Birthe Top og hendes mand, Søren Top, sande. Søren Top blev ramt af en blodprop, som gjorde ham lam i venstre side og kørestolsbruger.

"Vi har et stort hus på to etager fra 1898, og pludselig kunne min mand kun være i stueetagen. Derfor måtte vi indrette os med soveværelse og badeværelse i baghuset. Men fra huset til baghuset var der en trappe med tre trin. Vi var nødt til at finde et hjælpemiddel, så min mand kunne få adgang til baghuset," forklarer Birthe Top og fortsætter:

"Kommunen foreslog først en rampe, men det var ikke optimalt. I stedet fik vi installeret en FlexStep, som blev tilpasset vores hjem. Trinene er beklædt med samme granitfliser som gulvet. Gæster tror, at det er en ganske almindelig trappe og kan ikke se, at den også fungerer som en kørestolslift til min mand. Det betyder meget for os, at vi kan bevare vores hus nogenlunde, som det var, trods de store, pludselige ændringer i vores liv."

Mere information om FlexStep og Liftup hos:

Henrik Haugaard, salgschef i Liftup på tlf: +45 50 99 94 00 eller e-mail: hh@liftup.dk

Kontakt med de øvrige kilder hos kommunikationsrådgiver Sidsel Fenshøj på tlf: +45 31 62 05 55 eller e-mail: sf@groenbech.com

Billeder må benyttes ved omtale af FlexStep og fysisk tilgængelighed

Foto xx skal kreditere Kirsten Adler.

Forslag til billedtekster:

Foto xx: Efter en blodprop blev Søren Top kørestolsbruger. For at han kan komme rundt i sin kørestol i han og fruens hjem i Toftlund, er der installeret en trappe, som kan laves om til en lift, når Søren skal brug den- en såkaldt FlexStep.

Fakta om FlexStep

FlexStep fungerer både som almindelig trappe og som lift for kørestolsbrugere. Det er en konvertibel to-i-en løsning, som sparer en masse plads i forhold til at have både trappe og kørestolslift. FlexStep har en lang række design- og konfigurationsmuligheder, der gør det nemt at integrere den i de eksisterende omgivelser og rummets design.

FlexStep er opfundet af den danske virksomhed Liftup A/S.

FlexSteps findes også i bygninger som fx:

- *Byretten i København og Aarhus*
- *Korsbæk i forlystelseshaven Bakken*
- *Frederiksberg Rådhus*
- *Det Europæiske Miljøagentur*
- *Danske Bank i Laksegade, København K*
- *Tagensbo Skolen, København (3 stk.)*
- *Jyderup Bibliotek*
- *Storring Kirke*

Se også <https://www.liftup.dk/da/referencer/> for flere eksempler.

Fakta om Liftup A/S

Liftup blev etableret i 2003 og er i dag en innovativ virksomhed, hvor grundstenen er udvikling af produkter, der skaber lige muligheder for adgang til alle med løsninger, der ikke syner af at være et redskab for mennesker med handicap, men som integreres i miljøet.

Liftups vision er at gå forrest, når det gælder udvikling af tilgængeligheds løsninger og velfærdsteknologi, som er anvendelige, æstetiske, og som gør en forskel for brugerne.

Udover FlexStep står Liftup bag forskellige lift-løsninger, hvor fællesnævneren for dem alle er, at de integreres i bygningen og er fleksible. Desuden står Liftup også bag installation af små og fleksible elevatorer i både private og offentlige bygninger.

Liftup er en privat, danskejet virksomhed beliggende i Støvring i Nordjylland og beskæftiger cirka 40 medarbejdere.

75 procent af virksomhedens omsætning i 2016 gik til eksport.

I Danmark er Liftup selv ansvarlige for salg af produkterne, mens der i udlandet er etableret samarbejde med en lang række distributører, som forhandler Liftups egenproducerede produkter.

Fakta om betydningen af manglende tilgængelighed for mennesker med handicap

Ulykkespatientforeningen har lavet en undersøgelse blandt 600 mennesker med funktionsnedsættelse (størstedelen i aldersgruppen 65-79 år).

- *En tredjedel svarer, at de somme tider eller altid føler sig ensomme.*
- *70 procent svarer, at de føler sig mere ufrivilligt alene, end før de blev ramt af funktionsnedsættelsen.*
- *Og næsten 80 procent svarer, at deres funktionsnedsættelse somme tider eller altid forhindrer dem i at deltage i aktiviteter uden for hjemmet.*

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/hver-tredje-aeldre-med-funktions-nedsaettelse-foeler-sig-ensom>